

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. Qvomodo verificentur verba consecrationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CAPVT VIII.
DE FORMA SACRAMENTI EVCHARISTIE
CONTROVERSIAL
Quomodo verificentur verba Consecrationis.

859. **R**atio dubitandi est. Quia sensus illius propositionis: *Hoc est Corpus meum*: videtur omnino requirere, ut Corpus Christi sit sub illis speciebus vel per totum tempus propositionis, vel ad minimum tempore quo profertur copula, est. hoc autem est falsum, incipit enim primum esse presens in fine propositionis.

P. Suarez d. 58. l. 5. docet, loquendo de propositionibus, quarum veritas pro vno instanti existere potest tempore locutionis (qualis non est illa qua dico: *Ego taceo*: nec illa qua motum localem significat, ut: *ego venio*: sed illa qua significant vel motum instantaneum, vel existentiam rei permanentis) de his inquam propositionibus docet Suarez, ad earum veritatem sufficere, si pro aliquo instanti, quodcumque illud sit, respondeat obiectum propositioni, sicut ad veritatem propositionis indefinitae, qua dico: *aliquis loquitur*: sufficit, siue loquatur Petrus, siue Paulus.

Contra hanc explicationem sic argumentor. Veritas horum verborum: *Hoc est Corpus meum*: ita debet defendi, ut excludat simultaneam veritatem hujus: *Hoc est panis*. Nam Sacerdos cum veritate diceret: *Hoc est Corpus meum* (id est Christi) & non panis. atqui secundum Suarez hac non procederent: ergo &c. Minor probatur. Nam hac propositio etiam esset vera: *Hic est panis*: quia sensus esset secundum Suarez; Pro aliquo instanti quo durat propositio, illud quod substat accidentibus, est panis, quod est verissimum.

Confirmatur. Contradictoria hujus: *Hoc est Corpus meum*; est hac: *Hoc non est Corpus meum*. ac proinde ejus sensus deberet esse vniversalis, negans praesentiam Corporis Christi pro omnibus & singulis instantibus propositionis, nempe: *In nullo instanti id quod substat accidentibus, est Corpus meum*. ergo etiam hac esset vniversalis: *Hoc non est panis*. ergo sensus esset iste: *In nullo instanti propositionis id quod substat accidentibus, est panis*. sed hac esset falsa: ergo contradictoria esset vera: scilicet: *hoc est panis*: & quidem esset vera, dum etiam esset vera altera, *Hoc est Corpus meum*.

860. Dicendum itaque est, veritatem hujusmodi propositionum, siue sint affirmativae, siue negativae, habere hunc sensum: *In fine propositionis obiectum sic se habet*: vel: *non sic se habet*. Videtur supponi hac Conclusio à S. Thoma 2. 2. a. 7. ad 3. ubi dicit: [Ista conversio in ultimo instanti prolationis verborum, tunc completur verborum significatio, quia est etiam in Sacramentorum formis.]

Probat 1. à posteriori. alioquin si quis volens asserere Petrum esse sanctum, in tempore dum profert vocem, Petrus, per revelationem intelligeret, eum tunc peccare mortaliter, postea adhuc salvam veritatem addere: est falsum, quod est falsum & à nemine concessum, teneatur enim abrumper: ergo signum est, quod ad minimum affirmer, esse sanctum pro fine propositionis.

Probat 2. à priori. Ante finem propositionis & prolationis praedicati, nondum est affirmatum praedicatum de subiecto simpliciter & absolute, quia nondum existit plena significatio: ergo sicut per prolationem praedicati absolute consummatur propositionis significatio, ita ex mente loquentis satis est, & etiam requiritur, ut sine fine propositionis obiectum ita se habeat, ut ille pronuntiat, & hoc vel maxime verum est in propositionibus practicis, hoc est, suorum doctorum effectivis, & quae seipsas verificant, ut est hac, *Ego tibi debitum condono*. talis est etiam forma consecrationis. ergo.

861. Obijciunt 1. Si verba deberent verificari in ultimo instanti intrinseco propositionis, sequeretur verba operari suum significatum antequam illud completeret significant. consequenter quod illud completeret significant. ergo absurdum: nam significando causant: ergo absurdum est, verba affirmare praesentiam Corporis Christi pro fine propositionis. Sequela potest probari dupliciter. 1. Tunc verba primum completur significant, quando ab audiente completur percipiuntur: sed non nisi post morulam perceptionis, ut ex philosophia constat; ergo non nisi post morulam verificabuntur. Ad hoc tamen respondetur, verba causare non per actum significationem, sed per vim significationem quam habent in actu primo, & completam quando sunt absoluta in ore loquentis.

Fortius probatur sequela objectionis hoc modo. Tamdiu verba non habent completam significationem, quamdiu adhuc sunt per alia subsequenter verba determinabilia ad sensum perfectum, ita vt adjectione alicujus vocis falsificaretur forma, & sensus requisitus destrueretur: ergo vt verba habeant completam significationem & sensum requisitum pro valore formae, debet accedere negatio vocis corruptivae sensus requisiti. Consequentia videtur esse bona. Antecedens probatur in exemplo: si Sacerdos verbis consecrationis, *Hoc est Corpus meum*, adjiceret vocem, *aëreum*, non consecraret, vt praeced. tract. dictum est, quia *τὸ ἀερεῖον*, destruit sensum legitimum formae & vocis *Corpus*, quod deberet significare corpus organicum & humanum: quam significationem non habet completè nisi per omissionem vocis, *aëreum*: ergo significatio verborum & sensus legitimus, absolvitur primum post illam moralam quā posset adjici vox *aëreum*. Pro solutione

862. Notandum 1. Hæc duo esse diversa: sensum propositionis esse completum: & sensum propositionis carere æquivocatione: seu: sublatam esse æquivocationem in ordine ad audientes. v. g. dum dico, *Hoc fecit Petrus*, est sensus completus sed æquivocus, quia potest intelligi vel de Petro A. vel de Petro B. hæc autem æquivocatio bene stat cum sensu completo; nam hæc est natura æquivocorum, vt habeant duos sensus completos, & per intentionem loquentis possint ad vnum determinari, ita vt proferens non sit mentitus, nec imperfectè locutus: alioquin, vt observat Lugo, nec Prophetæ, nec Sybillæ, nec qui scribunt Hebraicè sine punctis, nec qui videntur hieroglyphicis, loquerentur aut scriberent in sensu completo, quod dicere est absurdum. Jam vero si illi propositioni, *Hoc fecit Petrus*, adjiciantur hæc aut similia: *filii Prætoris*, erit sublata æquivocatio in ordine ad audientes.

Notandum 2. Aliquas propositiones esse æquivocas hoc sensu, quod sine alijs additis habeant sensum perfectum, & alium imperfectum; unde si proferantur cum intentione sensus perfecti, habent illum in actu secundo, & si sint practice propositiones, efficiunt in fine quod significant. Hujusmodi esset ista; *Ego te accipio in meam*. nam sine adjectione possunt ex intentione loquentis habere sensum absolutum; quodsi tamen adjicerentur hæc alia: *si pater consentiret*: habent sensum conditionatum & imperfectum seu incompletum. Similiter (& est exemplum Lagonis) hæc propositio: *Christus non est in Eucharistia*, ex intentione loquentis potest esse hæretica, & hunc sensum habet completum: habet tamen simul etiam sensum incompletum, quatenus adjici possent hæc: *ante consecrationem*, & in hoc sensu prolata non esset hæretica. Hinc infert Lugo, Dicastillo & Pallavicinus, eum qui ex animo contrahendi matrimonium, aut hæresin proferendi, proferret priora verba: sed penitentiâ ductus statim mutato consilio adjiceret posteriora, reve-

râ contractu obligari in priore casu, & in posteriore incurrisse censuram latam in hæreticos hæresin proferentes. Ratio patet ex dictis; quia verba fuerunt ex intentione loquentis prolata in sensu completo, quem habent sine adjectis, esto per adjectionem aliorum deciperet audientes, quasi ea protulisset in sensu incompleto. His positis

863. Respondetur ad Objectionem, negando antecedens. ad probationem respondetur, τὸ *Corpus* esse æquivocum, ita vt in sensu quem habet completum, significet corpus organicum, & in sensu quem habet incompletum, significet corpus phantasticum. Jam ergo, quando proferitur ex intentione prioris sensus, habet sensum completum, antecederet ad omnem moralam subsequentem, seu antecederet ad silentium subsequens, sive quod idem est, antecederet ad omissionem vocis, *aëreum*, pro tempore sequenti: hæc autem negatio seu silentium, tantum servit ad tollendam æquivocationem in ordine ad audientes, non vero in ordine ad hoc, vt habeat sensum completum.

CONTROVERSIA II.

An verba causent Conversionem Eucharisticam vt vera.

864. Affermat S. Thomas a: 5. vbi ait: Veritas hujus locutionis: *Hoc est Corpus meum*: non præsupponit rem significatam, sed facit eam.

Contra hoc obijciunt argumentum philosophicum. Veritas formalis propositionis vocalis est denominatio partim extrinseca, desumpta ab existentia objecti: ergo non potest suum objectum significatum causare vt formaliter vera, hoc est, ita vt pro priori natura præsupponat ipsam veritatem formalem adequatam; sic enim objectum præsupponeretur immediatè ad se ipsum.

DICO 1. Veritas formalis formae consecrationis, non est causa conversionis Eucharisticæ, nec præcedit pro priori naturæ, sed solum præcedit significatio objecti. Ità post Scotum Suarez, Valq; Tanner, Lugo, Dicastillo. Probatur. Et quidem quod pro priori naturæ debeat præcedere significatio, est clarum, non enim causant verba merè materialiter spectata, sed vt significantia, vt patet ex alibi dictis. Quod autem pro priori naturæ non præcedat Veritas formalis, evincit ratio allata.

DICES. Locutio vera de præsentī, præsupponit in loquente cognitionem & iudicium de objecti existentia: ergo multò magis præsupponit existentiam objecti. Probatur antecedens. Nam prius est scire quàm loqui; locutio enim ad hoc instituitur, vt loquens communicet audienti, quod ipse scit: ergo qui aliquid affirmat vocaliter, debet prius mentaliter scire, rem ita se habere. R. 1. Hoc argumentum nimium probare, scilicet, Christum jam esse sub accidentibus, antequam Sacerdos incipiat proferre formam: item Sacerdotem scire aut credere, illud jam adesse an-

LIII 3

tecedent